

Päiväys
20.8.2026

1 (2)

Diaarinumero
792/03.04.04.04.20/2026

JULKINEN KUULUTUS

Valitus vesilain mukaisesta päätöksestä

Vesilain 15 luvun 3 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain nojalla antaman päätöksen sekä ojitustoimituksessa annetun päätöksen johdosta jätetty valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

20.8.2026

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 27.8.2026.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuteen on jätetty valitus Lupa- ja valvontaviraston päätöksestä 21.5.2026 nro 247/2026 (Maa-ainesten ottaminen luokitellulla pohjavesialueella, Kuusamo). Lupa- ja valvontavirasto on hylännyt hakemuksen.

Valitusasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja valitus pidetään nähtävillä 20.8.-17.9.2026 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla (<https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/yleistiedoksiannot-ja-julkiset-kuulutukset/hallinto-oikeuden-julkiset-kuulutukset/>). Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Kuusamon kaupungissa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 17.9.2026**. Viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 792/2026.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/tietoa-meista/tietosuoja/>

Vaasan hallinto-oikeudelle

Valitus vesitalousasiassa, Kuusamo

Päätös, josta valitetaan

Lupa- ja valvontaviraston päätös nro 247/2026, annettu 21.5.2026, Dnro LVV-U/22480/2026. Päätös koskee maa-aineksen ottamista luokitellulla pohjavesialueella.

Valittaja ja oikeudenkäyntimaksu

Kantoraha Yhteismetsä
3329950-4

Valituksen laatija (valtakirjalla) ja prosessiosoite

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Kantoraha Yhteismetsä vaatii, että hallinto-oikeus kumoaa Lupa- ja valvontaviraston päätöksen ja palauttaa asian Lupa- ja valvontavirastolle vesitalousluvan myöntämistä ja lupamääräysten antamista varten.

Perustelut

Lupa- ja valvontavirasto (LVV) on hylännyt hakemuksen virheellisin perustein, joita jäljempänä käsitellään kukin perustelu kerrallaan.

LVV on perustellut hylkäävää päätöstä seuraavilla perusteilla:

- Hankealue sijoittuu vedenottamon suojavyöhykkeelle, ainakin sen kaukosuojavyöhykkeelle.
- Hanke on laaja-alainen
- Hankealue ulottuu tutkitun vedenottamon paikan lähisuojavyöhykkeelle.
- Hakemuksen mukainen maa-ainesten ottotoiminta voi muuttaa pohjaveden laatua
- Hakemuksen mukainen maa-ainesten ottotoiminta voi muuttaa pohjaveden määrää
- Maa-ainesten ottamisesta vedenhankinnalle koituvaa riskiä ei voida poistaa lupamääräyksillä.

- Hanke vaarantaisi pohjavesimuodostuman tilatavoitteen saavuttamisen
- Hanke voi aiheuttaa ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vastaisia seurauksia.
- Luvan myöntäminen vaikeuttaisi yleiskaavan toteutumista.
- Hankkeesta saatavaa hyötyä ei voida pitää huomattavana yleiselle edulle koituihin menetyksiin verrattuna.

Hankkeen suhde maankäytön suunnitteluun

Vesilain 3 luvun 5 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Lisäksi on otettava huomioon, mitä alueidenkäyttölaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista. Lupa-asiaa ratkaistaessa on katsottava, ettei lupa merkittävästi vaikeuta kaavan laatimista.

Alueidenkäyttölain 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista

Hankealueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Kuusamon strateginen yleiskaava on hyväksytty vuonna 2016 ja saanut lainvoiman vuonna 2018. Yleiskaavassa hankealue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityistä ulkoilun ohjaustarvetta tai ympäristöarvoja MU-1, ja tärkeää pohjavesialuetta pv-1

Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on laadittu em. yleiskaavan jälkeen, se on hyväksytty vuonna 2018 ja on saanut lainvoiman vuonna 2022. Maakuntakaavassa hankealue sijoittuu eo-alueella, pohjavesialueelle ja tärkeälle pohjavesivyöhykkeelle. Eo-merkinnällä kaavassa osoitetaan seudullisesti merkittävät maa-ainesten ottoalueet ja kalliokiviainesten ottopaikat. Pohjavesialuemerkinällä on osoitettu yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeät (I luokka / 1-luokka) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokka) / muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet. Suunnittelumääräyksen mukaan pohjavesien pilaantumisen- ja muuttumisriskiä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta. Tärkeä pohjavesialue -merkinnällä on osoitettu laajoja, useista pohjavesialueista muodostuvia vyöhykkeitä, jotka soveltuvat pohjaveden ottamiseen maakunnallista tai seudullista tarvetta varten. Suunnittelumääräystä ei ole annettu.

LVV on päätöksensä perusteluissa katsonut, että luvan myöntäminen vaikeuttaisi yleiskaavan toteutumista.

Valittaja katsoo, että LVV:n perustelu on virheellinen ja ristiriidassa vesilain 5 §:n kanssa. Luvan myöntäminen ei vaikeuttaisi yleiskaavan toteutumista, mutta luvan myöntämättä jättäminen vaikeuttaa eo-alueen osalta myöhemmin laaditun maakunta-kaavan toteutumista. Luvan myöntäminen ei vaikeuttaisi merkittävästi minkään kaavan laatimista.

Kuva. Hankkeen sijoittuminen pohjavesialueelle ja eo-alueelle Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihe-maakuntakaavassa.

Hankkeen laajuus

LVV katsoo, että hanke on laaja-alainen. Laaja-alaisen maa-ainesten oton seurauksena pohjaveden laatu voi LVV:n mukaan heikentyä, koska ottoalueilta poistetaan luonnontilainen maannoskerros.

Hakija toteaa, että LVV:n käsitys hankkeen laaja-alaisuudesta on virheellinen. Ottamisolueen pinta-ala on 6,9 ha. Luikonkankaan pohjavesialueen pinta-ala on 8,46 km² ja pohjaveden muodostumisalueen pinta-ala on 4,74 km², joten ottamisolueen pinta-ala on 0,82 % pohjavesialueen pinta-alasta ja 1,5 % pohjaveden muodostumisalueen pinta-alasta.

Luikonkankaan pohjavesialueella toiminnassa olevien kahden maa-aineksenottoalueen yhteispinta-ala on 7,24 ha, jolloin yhteispinta-ala puheena olevan hankkeen kanssa olisi noin 14 ha, mikä on 1,65 % pohjavesialueen pinta-alasta ja 2,95 % pohjaveden muodostumisalueen pinta-alasta.

Ympäristöministeriön maa-ainesten ottamisoppaan (2023) mukaan soran ottamisen haitalliset vaikutukset pohjaveteen ovat yleensä sitä suuremmat, mitä enemmän pohjavesialueesta on ottamisoluetta. Jos ottamisolueiden yhteispinta-ala on yli 30 % pohjavesialueesta, voidaan tehtyjen tutkimusten perusteella arvioida niiden aiheuttavan potentiaalisen riskin pohjaveden laadulle.

Edellisen perusteella hanketta ei voida katsoa laaja-alaiseksi edes muut pohjavesialueella olevat maa-aineksenottoalueet huomioon ottaen.

Hankkeen vaikutus pohjaveden määrään

LVV perustelee kielteistä päätöstään sillä, että maa-ainesten otto vaikuttaa pohjaveden määrään. Ottoalueilla sadannasta imeytyy maaperään suurempi osa kuin luonnontilaisilla alueilla. Tämän vuoksi pohjaveden pinnankorkeus saattaa nousta ja pinnankorkeuden vaihteluväli kasvaa.

Päätöksen perustelu on perusteeton ja virheellinen. Päätöksestä ei käy ilmi mitä haittaa olisi muodostuvan pohjaveden määrän lisääntymisestä pohjavesialueella.

Hankkeen vaikutus pohjaveden laatuun

LVV:n mukaan hakemuksen mukainen maa-ainesten ottotoiminta voi muuttaa pohjaveden laatua Luikonkankaan pohjavesialueella ja näin huonontaa kyseisen veden hankintaa varten tärkeän pohjavesiesiintymän käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa haittaa vedenotolle tai pohjaveden käytölle talousvetenä. LVV:n mukaan maa-ainesten oton kannalta luonnontilaisen maannoskerroksen poistaminen on pohjaveden laatuun vaikuttava merkittävä yksittäinen tekijä. Luonnontilaisen pintakerroksen ja kasvillisuuden poistaminen lisäävät pohjaveden likaantumiseriskiä ja ainepitoisuuksia. Pohjavedelle aiheutuvia riskejä ei ole mahdollista poissulkea määräämällä hakijan esittämä neljän metrin suojakerros jätettäväksi pohjavedenpinnan yläpuolelle. LVV:n mukaan hanke vaarantaisi pohjavesimuodostuman tilatavoitteen saavuttamisen ja siitä voisi aiheutua pohjavesimuodostuman tilan heikentymistä vesilain 3 luvun 4 §:n 3 momentin vastaisesti. LVV:n mukaan hanke voi aiheuttaa ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vastaisia seurauksia.

LVV:n esittämät väitteet hankkeen vaikutuksista ovat virheellisiä ja perusteettomia eivätkä ne perustu tutkittuun tietoon. LVV ei esitä väitteidensä tueksi mitään viitettä tutkimukseen tai selvitykseen, jossa hankkeen kaltaisesta toiminnasta olisi koitunut LVV:n kuvailemia vaikutuksia pohjaveden laatuun luokitellulla pohjavesialueella.

LVV:n mukaan hanke voi aiheuttaa ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vastaisia seurauksia.

Hakija toteaa, että LVV:n väite on perusteeton ja virheellinen. Pohjaveden pilaamiskiello kieltää aineen, energian tai pieneliöiden päästämisen tai käsittelyn siten, että pohjaveden laatu voi huonontua. Hakija ei hae päästölupaa vaan vesitalouslupaa maa-aineksen ottamiseen. Hakemuksen mukaiseen toimintaan ei liity mitään pohjaveden pilaamiskiellon tarkoittamaa toimenpidettä.

Hankkeen sijainti olemassa olevaan vedenottamoon nähden

LVV on kielteisen päätöksen perusteluissa todennut, että hankealue sijoittuu Luikonkankaan vedenottamon suojavyöhykkeelle, ainakin sen kaukosuojavyöhykkeelle.

Luikonkankaan vedenottamolle ei ole määrätty vesioikeudellista suoja-aluetta. Päätöksestä ei selvästi käy ilmi mikä merkitys kielteisen päätöksen antamisessa on ollut hankkeen mahdollisella sijainnilla Luikonkankaan pohjavedenottamon arvioidulla kaukosuojavyöhykkeellä.

Ympäristöministeriön maa-ainesten ottamisoppaan (2023) mukaan kaukosuojavyöhykkeillä jälkihoitamattomien ottamisalueiden yhteispinta-ala ei saisi olla alueen

maaperä- ja pohjavesiolosuhteet huomioon ottaen yli 10–20 % suoja-alueesta. Puheena olevassa hankkeessa tämä suositus toteutuu. Edelleen oppaan mukaan kaukosuojavyöhykkeillä suojakerroksen paksuus on vähintään 4 metriä ja tämäkin suositus täyttyy puheena olevassa hankkeessa.

Hankkeen sijainti pohjavesitutkimuspisteeseen nähden

LVV:n mukaan pohjavesipisteen Kuoringinharju 7.5 voidaan katsoa olevan tutkittu vedenottamon paikka, riippumatta siitä onko sitä otettu vielä käyttöön. Lupa- ja valvontaviraston mukaan hankealue ulottuu pohjavesipisteen 7.5 lähisuojavyöhykkeelle. LVV:n mukaan lähisuojavyöhykkeellä ei lähtökohtaisesti saa ottaa maa-aineksia muutoin kuin ottamisalueen kunnostustarkoituksessa.

Hakija viittaa pohjaveden tutkimuspisteen merkityksestä aikaisemmin esittämänsä ja toteaa lisäksi, että tärkeillä pohjavesialueilla on yleisesti sellainen ominaisuus, että niistä on saatavissa pohjavettä yhdyskunnan vedenhankintatarpeisiin. Tässä tapauksessa yksi pohjaveden tutkimuspisteistä on sijoitettu hankealueen läheisyyteen. Tutkimuspiste olisi voinut sijaita myös hankealueella tai pohjaveden virtaussuunnassa hankealueen yläpuolella ja niistä kaikista olisi suurella todennäköisyydellä saatavissa merkittävä määrä pohjavettä, kuten puheena olevan pohjavesialueen muistakin osista. Suomen lainsäädännössä ei kuitenkaan ole säädöstä, joka kieltäisi maa-aineksen ottamisen paikasta, jossa on saatavissa pohjavettä. Yhdyskuntien toiminnan tarpeisiin tarvitaan sekä pohjavettä että kiviaineksia ja keskeistä on näiden tarpeiden yhteensovittaminen, kuten maakuntakaavan suunnittelumääräyksessäkin todetaan. Maakuntakaavassa edellä mainittuja tarpeita on POSKI-projektin tulosten perusteella yhteensovitettu niin, että kaavassa on kaksi pinta-alaltaan suppeaa aluetta osoitettu maa-aineksen ottoon. Pistettä 7.5 koskeva tutkimusraportti on ollut sekä maakuntaliiton että valtion valvontaviranomaisen käytössä kaavaa sekä laadittaessa että sitä koskevaa ohjausta annettaessa. Maakuntakaava on KHO:n vahvistama.

Vesienhoito

LVV on päätöksensä perusteluissa esittänyt näkemyksensä, että hakemuksen mukainen maa-ainesten ottamistoiminta vaarantaisi vesienhoitosuunnitelman pohjavesien tilatavoitteiden saavuttamisen. Hankkeella suunnitelman mukaisesti toteutettuna olisi LVV:n mukaan siten todennäköisesti haitallisia vaikutuksia vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Hakija toteaa, että LVV:n väite hankkeen vaikutuksista on virheellinen eikä LVV esitä mitään konkreettista tietoa väitteidensä tueksi.

Päätöksen perusteluista on luettavissa, että LVV pitää tavoitteena hakemuksen tarkoittaman alueen ja muiden pohjavesialueiden ja niiden osien säilymisen koskemattomana. Tavoite on sinänsä ymmärrettävä, mutta sen toteuttamiseksi ei toistaiseksi ole lainsäädäntöä.

Päätöksessä esitetyt väitteet nykyaikaisilla menetelmillä toteutetun maa-aineksenoton vaikutuksista pohjaveteen tukevat LVV:n tavoitetta, mutta ne eivät perustu tutkimustietoon ja ovat ristiriidassa ympäristöministeriön ajantasaisen oppaan kanssa. Kuten edellä on todettu, hanke sijoittuu paikkaan, joka on ympäristöhallinnon

26.6.2026

POSKI-projektissa (pohjaveden suojelun ja kiviaineksen oton yhteensovittaminen) todettu soveltuvaksi maa-aineksenottoon ja joka on vuonna 2022 lainvoiman saaneessa ja ajantasaisessa maakuntakaavassa osoitettu maa-aineksenottoon.

Lupamääräysten merkitys hankkeen pohjavesivaikutusten hallinnassa

LVV:n mukaan maa-ainesten ottamisesta vedenhankinnalle koituvaa riskiä ei voida poistaa lupamääräyksillä.

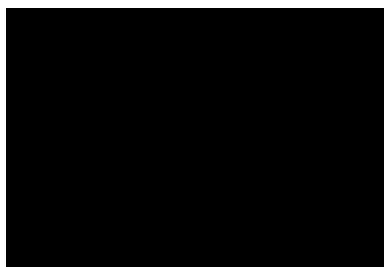
Hakija katsoo, että väite on perusteeton ja virheellinen. Se ei perustu tutkittuun tietoon ja on ristiriidassa ympäristöministeriön ajantasaisen oppaan kanssa. Hanke on suunniteltu niin, että se noudattaa ympäristöministeriön oppaassa esitettyä ohjeistusta mm. pohjaveden pinnan päälle jätettävän suojakerroksen paksuuden osalta.

Intressivertailu

LVV on toiminut virheellisesti jättämällä huomiotta hankkeesta koituvat hyödyt yleiselle edulle. LVV ei ole edes perustellut niiden huomiotta jättämistä. LVV on toiminut virheellisesti esittäessään kielteisen päätöksen tueksi perusteettomia väitteitä hankkeen vaikutuksista pohjaveden laatuun ja vedenhankintaan tavalla, jota on edellä tarkemmin käsitelty.

Lupa- ja valvontaviranomaisen muistio

Hakija pyytää hallinto-oikeutta ottamaan päätöksessään huomioon, että LVV on toiminut ilmeisen virheellisesti antaessaan lupaviranomaisen käyttöön muistion, jonka laatimiseen päätöksen esittelijä on osallistunut. Muistion laatimismenettely on omiaan heikentämään luvanhakijan luottamusta viranomaiseen ja hakemuksen puolueettoman käsittelyyn. Hakijan käsityksen mukaan esittelijä on päätöksen valmistelussa ja antamisessa esteellinen osallistuttuaan samaa asiaa koskevan muistion laatimiseen ja mahdollisesti myös laatimisen ohjaamiseen

Liitteet

Päätös, josta valitetaan
Valtakirja

